

โมทนาสาธุสาร

ฉบับเดือนเมษายน ๒๕๕๖

พระธรรมเทศนาโครงการปฏิบัติธรรมเฉลิมพระชนมพรรษาในหลวงครบ ๘๕ พรรษา

เรื่องงานภายในงานภายนอก

วันอังคารที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๕

เพราะฉะนั้นการประพฤติปฏิบัติธรรมต้องปฏิบัติติดต่อกัน เวลาที่อยู่คนเดียวไม่ต้องไปคุยกับใครเขา ไม่ต้องไปสนใจใครเขาเรื่องของเขาเราไม่ยุ่งเรื่องของเราจะได้จบได้สิ้น แล้วอารมณ์จิตที่จะมากวนจิตเราไม่มีหมายถึงอารมณ์ไม่มีการปรุงแต่ง ไม่ได้คิดนึกถึงสิ่งใดทำให้วางที่อาตมาบอกตอนเข้านั้นแหละ เวลาจะยืนไถ่ที่เราจะไปยืนนั้นนั่งว่างหรือเปล่า? ที่จะนั่งเราจะนั่งว่างหรือเปล่า? ถ้าว่างเราก็นั่งได้ยืนได้ เราจะเดินจะนอนถ้าที่ว่างเราก็นั่งได้นอนได้เพราะฉะนั้นความว่างอยู่กับเราทุกขณะแต่เราไม่ได้พิจารณา มันเองเราก็นั่งเห็นความว่าง เพราะฉะนั้นเราทำให้ว่างตลอดยืน เดิน นั่ง นอนเขาเรียกอิริยาบถ๔ ต้องทำจิตให้ว่างตลอดยืน เดิน นั่ง

นอนนั้นแนะนำเป็นการทำงานของจิตให้จิตว่างให้ได้ที่เวลานี้พูดว่าทำงานทางโลกสำเร็จไปมากมายกายกองแต่ว่างงานทางใจไม่ได้ทำให้เกิดความว่างเลย เพราะฉะนั้นเราจะต้องทำจิตของเราให้ว่างให้ได้

อายุมากมายขนาดไหนนั้นจะแสดงว่าได้ผ่านงานผ่านการมาเยอะแยะเหนื่อยหนักหนาสาหัสจนแก่จนเฒ่าแล้ว ต้องทำงานทางจิตให้สำเร็จคือทำให้ว่างทั้งงานที่ทำแล้วทั้งที่เรากำลังจะทำอีก

ภาระทางจิตไม่มีหมายถึงว่าเราทำด้วยจิตที่เรารู้งานแล้วเลยไม่ต้องวิตกวิจารณ์สังขารไม่ต้องปรุงแต่งเพราะเรารู้งานเข้าใจงานเป็นผู้ชำนาญงานแล้ว ไถ่ผู้ชำนาญงานก็คือปัญญาเหตุผลที่ถูกต้อง

ที่เคยใช้มาแต่แรกที่เรายังไม่ชำนาญงานยังไม่เข้าใจงานอุปสรรคของงานก็ย่อมเกิดขึ้นเป็นธรรมดาเมื่อเราก็ก้าวงานสำเร็จลุล่วงไปแล้วมันก็จะว่างไม่ต้องวิตกวิจารณ์สังขารไม่ต้องปรุงแต่งถึงเวลาปฏิบัติงานเราก็นั่งได้เลยนี่เราจะต้องเรียนรู้จากของจริงไม่ว่างงานใดๆทั้งหมดทั้งทางโลกทางธรรม

การที่เราพิจารณางานทางโลกคือสิ่งที่เราทำนั้นแหละแต่ละวันแต่ละวันก็เสร็จไปแต่ละงานแต่ละงานมันก็ว่างไปแล้ว นั่นเป็นงานทางโลก

พอเสร็จงานทางโลกแล้วเราก็นั่งทำให้จิตว่างเป็นงานทางธรรมคือทำให้ใจของเราให้ว่างจากสิ่งธรรมดาทั้งหมดที่เราทำแล้วหรือยังไม่ได้ทำเราจะต้องวางใจของเราไว้ให้อยู่ในความว่างตั้งใจไว้ให้อยู่ในความว่างปฏิบัติใจของเราให้ว่างจากการรบกวนจากอารมณ์ทั้งหลายเพราะเรามีจิตมุ่งหมายเพื่อพระนิพพานอย่างเดียวอย่างเดียวย่างอื่นไม่สมควรที่จะไปทำ

งานถ้าเรายังเวียนว่ายตายเกิดนับภพนับชาติไม่ถ้วนนี้ยังได้ทำอีกเยอะทำอีกมากยังจะต้องเป็นทุกข์ยากเดือนร้อนอีกเยอะแยะมากมาย

แต่งงานทางธรรมเนี่ยทำให้จิตว่างเนี่ยเราทำแล้วว่างแล้วก็จะบรรลุผลในปัจจุบันแล้วก็หมดภาระหน้าที่ตายแล้วก็ไปนิพพานั่ง ประมั่ง สุขุณฺณเนี่ย ต้องถือว่าเป็นงานประจำเลยเพราะใจอยู่กับตัว

ใช้ตัวเนี้ยต้องไปทำงานทางโลกต้องไปทำทุกวัน ยืน เดิน นั่ง

นอนเราก็ทำไปตามหน้าที่เพราะเรามีภาระหน้าที่จะต้องทำไม่ให้เกิดพร่องทั้งงานทางโลกทั้งงานทางธรรม ถ้าเราไม่ประมาทแล้วเรายอมทำได้คือไม่ประมาทที่จะทุกอย่างในชีวิตเราอย่าให้อนิจจังไปเร็ว ทุกข์ไปเร็ว อนัตตาไปเร็วให้มันอนิจจังช้าลง ทุกข์ช้าลง อนัตตาช้าลงหรือแก่ เจ็บ ตายช้าลงเพื่อทำงานทางธรรม ทางโลก ที่เราทำไปแล้วก็เป็นอันทำไปแล้วไม่ต้องเกิดวิตกวิจารณ์ว่าอันนั้นยังไม่ได้ทำอันนี้ยังไม่ได้ทำ ถึงเราจะมีอายุยืนเป็นกับปีๆก็ปีๆเราก็ต้องทำลำบากกายอยู่แล้วก็ภาระใจก็หนัก เพราะฉะนั้นเราต้องทำปฏิบัติธรรมทางโลกแต่ละวันของเราให้เสร็จ พอเสร็จแล้วก็ว่างก็ทำงานภายในคือจิตของเราต้องให้ว่างให้ได้ ต้องฝึกไว้ทุกวันๆสังขมเอาไว้ที่เรียกว่าภาวนาทำให้มีให้เป็นขึ้นมา ทำอย่างอื่นให้มีให้เป็นขึ้นมามันก็เป็นทุกข์ ต้องทำความว่างให้มีให้เป็นขึ้นมาจึงจะไม่มีทุกข์ เมื่อเราว่างทั้งภายในภายนอกเราก็ไม่มีทุกข์ทั้งภายในภายนอก จิตเจตนาให้รู้ความจริงอย่างนี้ มีความอธิษฐานหรือมีจิตเมตตาใคร่ใคร่ที่จะทำทุกวัน มีสัจจะจริงใจที่จะต้องตั้งมั่นกับงานภายในภายนอก เนียงงานสองอย่างเนี้ยเป็นงานประจำที่เราจะต้องทำ งานภายนอกนั้นเป็นวิชาอาชีพที่เราต้องเลี้ยงตัวเลี้ยงครอบครัว เนียงส่วนตัวก็คืองานภายในนี้ เราจะต้องแยกให้ออกว่าเนียงงานภายนอกเนียงงานภายในนี้เป็นของเฉพาะตนที่ตนหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะถ้าเรามีงานอย่างอื่นมาแย่งมาชิงไปซะหมดแล้วงานภายในก็หมดกำลังใจ เดียวมันจะหมดกำลังใจ ละสังขารร่างกายอ่อนเพลียหรืออ่อนระโหยโรยแรง ทำให้ซี่เกียดซี่คร้านอีกเนาะต้องคิดเผื่อไว้ เพื่อให้มีกำลังกายที่จะทำงานภายนอก ให้มีกำลังใจที่จะทำงานภายใน ทุกอย่างเนี้ยมันคู่กันอยู่แล้ว ขณะที่เราเพ่งงานภายนอกมันก็เป็นฌาน เราเพ่งงานภายในก็เป็นฌานเหมือนกัน เขาเรียกฌานภายในฌานภายนอก เรารู้ฌานภายนอกรู้ฌานภายในเนี้ยคือญาณที่ว่ารู้ก็รู้ทั้งภายในภายนอก คือจิตตัวรู้ตัวเนี้ยสัมผัสปัญญาฐานรู้ภายในรู้ภายนอกเนี้ย ไม่ได้วิจิตรพิสดารอะไร สิ่งที่ต้องการที่แท้จริงก็คือทำจิตให้ว่าง ให้ว่างภายในให้ว่างภายนอก ไม่ต้องห่วงสังขารร่างกายมันจะแก่เฒ่าขนาดไหนก็ยิ่งปลงวางได้เร็วขึ้น จะไปฝันสังขารร่างกายก็ไม่ได้ แต่สังขารใจคือสังขารการปรุงแต่งจิตนั้นแหละ เพราะถ้าเราแก่เฒ่าแล้วเราไปทำงานทำการทำอะไรได้มากมายน้อยแล้ว ไม่ควรที่จะเอางานภายนอกมาผสมเสกกับงานภายใน ต้องแยกกันให้ออก เมื่อเราแยกออกแล้วเราก็ไม่มีทุกข์ ทำงานภายนอกได้ก็เรารู้งานอยู่แล้วเพราะเป็นงานประจำ งานภายในก็ต้องทำให้รู้จักว่าเนี้ยต้องว่าง ยืน เดิน นั่ง นอนที่อาตมายกพูดไว้นั้นนะ นั่งก่อนจะนั่งก็ต้องดูว่าที่ที่เราจะนั่งมันว่างหรือเปล่า ถ้าว่างเราก็นั่งได้ เราจะเดินทางเดินมันว่างหรือเปล่าทางเดินว่างก็เดินได้ ยืนก็เหมือนกันนอนก็เหมือนกัน ถ้าที่มันว่างเราก็นอนได้เพราะฉะนั้นเราก็ต้องอยู่กับความว่างอยู่แล้ว ขณะยืน เดิน นั่ง นอนจะเป็นนั่งเฉพาะตัวแบบนั่งเก้าอี้ หรือจะนอนแบบเฉพาะตัวบนเตียงอะไรทั้งนั้น

เนี่ยความว่างมันอยู่กับเรา แต่เราไม่ได้พิจารณา แล้วคิดว่ามันว่างยากแต่ความจริงเราอยู่ว่ายืน
เดิน นิ่ง

นอนนั่นแหละแม้แต่กินก็ต้องว่างหรือเปล่าถ้าว่างก็กินได้ถ้าไม่ว่างก็กินไม่ได้เดี๋ยวต้องไปทำอดๆกินไปพออิ
มหรือพอรู้สึกว่ามีหรือไปหากินข้างหน้าต่ออะไรพวกนี้เนี่ยยืน เดิน นิ่ง

นอนก่อนดูจรรยาบรรณก็ว่างหรือถ้าเราเห็นความเป็นอนิจจังตลอดเวลา

สังขารร่างกายเราก็มีอยู่แค่นี้ ที่โบราณหรือคนรวมเขาบอกกายยาววาวหนาตีบศอกกำมาเนี่ยเป็นธรรมชาติ
เป็นพระธรรมอยู่ที่ตัวเราเนี่ย ถ้าเราไม่พิจารณาเราก็รู้ไม่ได้

คำว่าพิจารณาก็คือการทำความเข้าใจว่าเนี่ยมันเกิดแล้วต้องแก้ต้องเจ็บต้องตายต้องเปลี่ยนอิริยาบถ

ทำไมจึงต้องเปลี่ยน? นิ่งนานเกินไปก็ปวดเมื่อยต้องยืนชะบั้งค่อยเห็นอนิจจังรูปนึ่งก็หายไป

ยืนๆนานๆก็ไมไหวก็ต้องนั่งอีกหรือเดินนานๆก็ต้องเหนื่อยๆก็ต้องนอนพักผ่อนเนี่ยเมื่อเรารู้ความจริงเป็นแบบ

แบบนี้แล้วความจริงเราก็อยู่กับธรรมะนั้นแหละแต่จิตของเราไม่ให้ความสำคัญของธรรมะ

ไม่ให้ความสำคัญของใจเนี่ยไปให้ความสนใจอย่างอื่น คำว่าสนใจก็คือเจตนา นั่นแหละ

ถ้าเราไร้เจตนาซะในการที่จะดู จะฟังหรือดมหรือรู้รสหรือสัมผัส

ถ้าเราไม่มีเจตนามันก็ว่างไปเพราะเราไม่ได้มีเจตนา

เหมือนเครื่องบินนั่นนะที่มันผ่านมานั่นนะจิตมันไปสัมผัสรู้ว่ามันเป็นเครื่องบินมันไม่ต้องไปเกิดวิตกวิจารณ์

ต้องสังขารปรุงแต่งว่ามันไปด้วยอะไร? ทำไมจึงไปได้? เนี่ยรับรู้ไม่รับเก็บผ่านแล้วผ่านเลยทุกสรรพสิ่งนี้เป็นข

องตายตัว ประจำตัวของทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในป่าในเขาอยู่ในกระท่อมลอมฟาง ตึกรามบ้านช่องอะไรเนี่ย

เพราะอยู่ที่ไหนก็ต้องมีจิต จิตก็คือตัวรู้ รู้สัมผัสปัญญ่ว่าสิ่งที่เรารู้นั่นแหละ เราพอใจหรือไม่พอใจ

ใช้ความพอใจและไม่พอใจอยู่ที่จิตเราสั่งสมไว้

ความเคยชินที่ไหนเราพอใจแล้วแสดงว่าจิตมันชอบรูปที่เราชอบ เสียงที่เราชอบ กลิ่นที่เราชอบ รสที่เราชอบ

สัมผัสที่เราชอบ

ที่ไม่ชอบมันก็ไม่พอใจทั้งหมดเพราะฉะนั้นการประพฤติปฏิบัติเพื่อกำจัดความพอใจและไม่พอใจให้ว่างไป

ปลจากใจคือว่างทั้งสองอย่างทั้งความพอใจและไม่พอใจ

เราจะไม่ให้ความสำคัญมันอีกต่อไปเพราะมันเป็นทุกข์พอใจก็เป็นทุกข์ไม่พอใจก็เป็นทุกข์

พอใจก็ปรารถนาแล้วใครมากลั้นแกล้งรังแกหรือมาทำร้ายเราก็จะเป็นกังวลแล้วเป็นทุกข์แล้วเพราะเราไปยึด

ติดสิ่งที่เราพอใจนั่นแหละสัญญาอุปาทานยึดไว้ ระลึกขึ้นมาคราวใด

คำว่าระลึกขึ้นมาคราวใดคือสติมันระลึกขึ้นมาคราวใดคือมันระลึกตามสัญญาอุปาทาน

มันก็จะทุกข์หรือมันก็จะโมโหโกธขึ้นมา

เมื่อมันโมโหโกธขึ้นมาแล้วมันก็ปรุงแต่งไปเรื่อยคิดกำจัดคิดทำลายมีข้าศึกศัตรูที่มาทำลายความพอใจขอ

งเรามาแย่งความพอใจจิตใจของเรา เพราะฉะนั้นเราจะต้องเป็นกลางว่างให้ได้

ว่างทั้งพอใจและไม่พอใจอีกเนี่ย ไม่อย่างนั้นเราก็ยังเป็นเป็นคนไม่สมบูรณ์แบบ

คำว่าเป็นคนไม่สมบูรณ์แบบคือเป็นคนเดียวที่ดีบ้างเดียวที่ร้ายบ้าง ไม่เป็นปกติ คนไม่เป็นปกติจิตนั่นแหละ

เดียวที่โลกโกรธหลงอะไรต่อมิอะไรเนี่ยเกิดจากความพอใจไม่พอใจทั้งหมด

เนี่ยที่มาอย่าหนักแน่นก็มาอย่าความพอใจกับความไม่พอใจเพราะอาศัยใจนั้นแหละเป็นต้นเหตุ
 ใจของเรานั้นแหละมันทำให้เกิดทุกข์เกิดโทษจะทำให้เป็นสุขก็ได้เป็นทุกข์ก็ได้ดีใจก็ได้เสียใจก็ได้
 แล้วก็ต้องทำใจให้อุเบกขาให้ได้อีก เวทนาทั้ง๕เนี่ยเกิดกับจิตเขาเรียกเวทนาทางใจ
 เหมือนกับเวทนาภายนอกกับเวทนาภายในเนี่ยต่างกันเยอะแยะมากมาย
 เวทนาภายนอกอาศัยความพอใจไม่พอใจเกิดขึ้นเห็นรูปแล้วพอใจไหม ถ้าพอใจมันก็สนใจรูป
 มันก็อยากได้รูป

สนใจเสียงเสียงไฟเพราะเพราะพรึงอะไรต่อมิอะไรพวกเนี่ยมันก็อยู่แค่นี้เองการประพฤติปฏิบัติไม่ได้จะวิริศ
 มาหาลำบากลำบากอะไรนักอยู่ที่ใจเราเนี่ย จิตต์ ๓ หนุต สุขาวห์

จิตที่ฝึกแล้วยอมนำสุขมาให้เราต้องฝึกจิตเรา

ฝึกจิตให้ว่างเมื่อเราฝึกจิตได้แล้วเราก็จะได้ผลคือความสงบสุข

ยอมนำสุขมาให้ก็คือสุขทั้งกายด้วยสุขทั้งใจด้วยนั้นแน่ถ้าเราฝึกเพื่อทำใจของเราให้ว่างจากภายในภายนอก
 ที่พระพุทธรูปบอกจิตต์ ๓ หนุต สุขาวห์ จิตที่ฝึกแล้วนำสุขมาให้ ถ้ามว่าเราฝึกอะไรบ้าง?

กายกิริยามารยาท วาจาอะไรเนี่ยไอ้!

เยอะแยะมากมายเลยต้องฝึกเลยแล้วยังต้องฝึกทำงานเพิ่มเข้าไปอีกฝึกใจให้อยู่ให้มีกิริยามารยาททางการ
 พุทธการทำให้ดีถูกต้องตามสังคมนิยม

พยายามต้องไม่กระทบกระเทือนกระแทกแตกดันเนี่ยเราจึงจะไม่มีเรื่องไม่มีราวกับใคร

เพราะฉะนั้นเมื่อเรารู้แล้วว่าเรามีหน้าที่ประจำแล้ว

ถึงงานอย่างอื่นก็ต้องวางหรือละเลยไปโดยอัตโนมัติเพราะเรายังไม่ได้ฝึกไม่ได้หัด

เหมือนไม้ทั้งท่อนที่ยังไม่ได้ตากหรือชุหรือกล่อมเกลามันให้เรียบเพื่อที่จะใช้งานอะไร

เป็นเสาเป็นกลอนเป็นเรือนอะไรต่างๆเหล่านี้ นั้นแน่ก็ต้องฝึกต้องหัดต้องชุต้องเกลา ชูตั้งค

ชุตั้งคเหมือนกับชุตั้งค๑๓ข้อเนี่ยฉันมือเดียวก็ฝึกหัดอดทนอดกลั้น กินมือเดียว ถือผ้าฝืนเป็นวัตร

อยู่ป่าช้าเป็นวัตร ที่แจ้งเป็นวัตร รมอยู่โคนร่มไม้เป็นวัตรเนี่ยอะไรเนี่ย

อยู่ป่าช้าเป็นวัตรเยอะแยะมากมายเลยที่พระองค์ตัดสินทานเพื่อฝึกหัดกล่อมเกลานิสังขความเคยชินตั้งแต่

เนกชาติที่ยังบวชยังไม่เคยฝึกหัด ก็เหมือนเราเนี่ยไม่เคยปฏิบัติเราก็ต้องรู้จักข่มใจ ต้องมีขันติ

ขันติคือความอดทน ไสร็จจะความสงบเสงี่ยมอดทนอดกลั้นเอาไว้

ตาเห็นรูปก็อดกลั้นอดทนเอาไว้สงบเสงี่ยมเอาไว้ไม่ยุ่งกับรูปที่เราเห็นแล้วมันก็ว่างจากรูปได้

เสียงเราได้ยินเสียงแล้วก็อดกลั้นอดทนไว้สงบเสงี่ยมเอาไว้ไม่ไปยุ่งกับเสียง เสียงนั้นก็ว่างไปจากใจ

เมื่อจมูกเราได้กลิ่นเราก็อดกลั้นอดทนไว้สงบเสงี่ยมเอาไว้กลิ่นนั้นก็ว่างจากใจไม่มี ไม่มากอกวน รสเปรี้ยว

หวาน มัน เค็ม เผ็ด เผื่อน ผาด ขม จืดผ่านลิ้นไปแล้วก็ว่างอีก เรากินพอประมาณรู้แต่ละครั้งแต่ละวัน

พอเราไม่กินอีกมันก็ว่างเนี่ยทุกอย่างเนี่ยเป็นการฝึกหัดตัดสินสังขทั้งหมดเลยเนี่ยที่เรียกว่าชู้ตั้งค

ต้องกินมากกินน้อยแต่คนกำลังมากกำลังน้อยเนี่ยมันมีขมิมาไม่เท่ากัน

การมัจฉิมาในการกินไม่เท่ากันบางคนก็กิน๓ขาม ๔ขาม๒ขามบางคนกินขามเดียวอิมอะไรอย่างเนี่ย

อันนี้แล้วแต่ธาตุขันธ์ของแต่ละคนที่ต้องการ เพื่อรักษาภายสังขารเอาไว้

กายสังขารเนี้ยที่ประกอบด้วยเลือดเนื้อสังขารที่เป็นชีวิตขึ้นมาเนี้ย
ถ้าจิตสังขารก็ต้องเลี้ยงไม่ใช่ไม่เลี้ยง พระพุทธเจ้าว่า กวลิงการอาหาร อาหารคือคำข้าว
ผัสสาหารการสัมผัสผัสสัมผัสธรรมก็เป็นอาหารหมายถึงว่าขณะที่ใจเราสัมผัสธรรม
วิญญาณอาหารขณะที่เรารู้ความรู้เราเป็นอาหารก็ไม่ต้องไปกินเขาเรียกอาหารใจวิญญาณอาหาร
มโนสัญเจตนาอาหารที่มีความตั้งใจอย่างแก่กล้า ความตั้งใจอย่างแก่กล้าไม่เสร็จไม่กินไม่เลิกถ้างานไม่เสร็จ
เนี้ยเป็นอาหารใจ
เพราะฉะนั้นเราต้องรู้ว่าอาหารก็มีอาหารใจอาหารกายอีกเหมือนกันธรรมะที่พระองค์แสดงคุณเอาไว้ทุกอย่าง
ทั้งโลกกับธรรม เมื่อเราเข้าใจโลกแล้วเราก็รู้ธรรม เมื่อเรารู้ธรรมก็เข้าใจโลกเนี้ย
ต้องพลิกกลับไปกลับมาทำความเข้าใจกับโลกก็พลิกทำความเข้าใจกับโลก
ทำความเข้าใจกับธรรมกลับไปกลับมาเพื่ออาศัยความชำนาญทั้งทางโลกทางธรรมจะได้ไม่เกิดวิตกวิจารณ์
สังขารไม่ปรุงแต่งแล้วก็จิตเราก็จะสงบ พลิกดูอะไรก็ทำความเข้าใจ พลิกโลกมาเป็นธรรม
พลิกธรรมไปเทียบกับโลก เราก็จะเห็นความอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาของโลก
แล้วก็ความว่างเปล่าของธรรมเนี้ย ที่เป็นอนัตตาธรรมที่ไม่มีอาลัยเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากอาศัยรูป เสียง
กลิ่น รส โณภูฐัพพะที่ผ่านตา หู จมูก ลิ้น กายเรามาเนี้ย
เมื่อเราพิจารณาไปๆเราก็รู้จักงานเดี่ยวเราก็เป็นผู้ชำนาญงาน
ต้องพิจารณาทำความเข้าใจอันนี้ว่างงานแต่ละวันที่เราทำนั้น
เราแยกส่วนออกมานี้เป็นงานทางโลกเลี้ยงตัวเลี้ยงครอบครัว
งานทางใจเนี้ยเราเพื่อจะได้มีกำลังใจทำงานได้คือทำจิตให้ว่าง ถ้าจิตเราว่างแล้วทำได้เรื่อย
มีงานอะไรก็รับได้หมดเพราะจิตเราว่างเหมือนคนว่าง ถ้าคนไม่ว่างจะไปไหนก็ไม่ว่างจะทำอะไรก็ไม่ว่าง
เค้าก็จะบอกไม่ว่างอย่างเดียวมันแหละ สิ่งสมนัสย์ของคนไม่ว่างก็คือความซีเกียจมันแหละ
ปฏิเสธมันเรื่อยไป
แต่หาู้ไม่เข้าใจความปฏิเสธไปมันก็ว่าง(หัวเราะ)คือเรารับรู้ไม่รับเก็บปฏิเสธมันก็ว่างแล้วแต่เราก็ยังไม่รู้ความว
ว่างเนี้ยมันหนักหนาสาหัสขนาดไหนเนี้ยต้องว่าอย่างนี้ เนี้ยต้องรู้จักความจริงเอาไว้บ้าง
ควรปฏิเสธหรือควรที่จะพิจารณาทำความเข้าใจเนี้ย การปฏิเสธก็ควรปฏิเสธอะไร?
ปฏิเสธความไม่ดีความชั่วเนี้ย ความผิดศีลผิดธรรมความอายทั้งหลายเนี้ยต้องปฏิเสธ
ไม่ให้จิตไปเกี่ยวข้องกับเลยต้องว่าอย่างนี้ เพราะเวลามันเกิดทุกข์มันไม่ได้เกิดที่ตา ไม่ได้เกิดที่หู จมูก ลิ้น
มันเกิดที่ใจเราที่ไปยึดติดเอามาเป็นเราเป็นของเราแล้วก็กินไม่ได้นอนไม่หลับบนเพื่อรำไรคร่ำครวญร้องไห้
ร้องให้อีก เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วก็อย่างนี้จะให้ใครมาสั่งมาสอนมันก็ไม่แล้วใจต้องว่าอย่างนี้
มันต้องรู้ได้เป็นปัจเจกตั้งเฉพาะตน คำว่ารู้ได้เป็นปัจเจกตั้งเฉพาะตนก็คือทุกข์มันเกิดขึ้นแล้ว ถ้าผิดแล้ว
หรือทำถูกต้องมันเกิดขึ้นแล้ว เราควรจะทำสุขหรือทุกข์
หรือทำยังงัยจึงจะดีใจหมายถึงมีโชคได้รางวัลใหม่ๆขึ้นเรื่อย ได้รับผลดีเรื่อยๆเนี้ยเป็นรางวัลชีวิต
เราก็มีปีติสุขไปเรื่อยๆเขาเรียกโสมนัสดีใจเนี้ยหมายถึงว่าโชคดี
เหมือนกับพลีพลับได้โชคได้ลาภมาเนี้ยก็ปีติสุขเกิดขึ้น

ถ้าไม่ได้ผิดหวังโชคกลางอะไรทั้งหลายก็โถมมันน้อยใจเกิดขึ้น

ทำไมเขาจึงได้โชค? เราทำไมจึงไม่ได้อะไรพวกเนี่ย

เพราะฉะนั้นเราทุกคนเนี่ยเราจะมีโชคหรือมีลาภไม่สำคัญ สำคัญที่ใจเราว่างจากโชคจากลาภได้หรือเปล่า? อันนี้แหละสำคัญ เราจะต้องทำความเข้าใจหรือทำความเข้าใจ

ชีวิตประจำวันแต่ละวันเนี่ยเราควรจะทำยังไงจึงจะมีความสุขปกติสุข ทั้งผิดหวังสมหวังอะไรเนี่ย

เราก็จะได้ปล่อยใจตัวเองได้ ว่าไม่เป็นไรหรอก วันนี้ไม่ได้ พรุ่งนี้ยังมี ถ้าเราเพียรพยายามมากกว่านี้ก็จะได้ วันนี้ไม่ได้เป็นลาภของคนอื่นต่อก่อนวันหลังเราทำมากกว่าเขาเราก็จะได้

ต้องรู้จักขันติอดกลั้นรอคอยได้สงบเสงี่ยม

เนี่ยจะเห็นว่าขันติโสรัจจะเนี่ยเป็นธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติจนกระทั่งเข้าถึงนิพพานก็เพราะขันติโสรัจจะเนี่ย อดทนจนว่างสงบเสงี่ยมจนไม่เข้าใกล้จนว่างไปจากสิ่งที่เราเห็นได้ทราบได้รู้สึกทั้งหมด

เพราะฉะนั้นขันติโสรัจจะเนี่ยเขาเรียกเป็นธรรมทำให้งามเป็นธรรมทำให้งามทำให้กิริยามารยาทงาม

ทำให้จิตใจงามก็อาศัยขันติโสรัจจะเนี่ยเพราะฉะนั้นเราไม่ต้องไปนึกถึงที่โบราณเขาต้องบอกว่าไถ่ถามเพราะชนคนงามเพราะแต่งเนี่ยแต่ว่าธรรมอันทำให้งามก็คือว่าขันติโสรัจจะไม่ต้องเสียสละบาทสักสิ่งไม่ต้องไปเสียเครื่องแต่งตัวอะไรเนี่ยแต่เราต้องฝึกจิตให้มีขันติการอดกลั้นอดทนฝึกให้มีใจเรายอมรับความจริงให้สงบเสงี่ยมให้ได้ แล้วเราก็จะอยู่กับธรรมนั้น *ธมฺมปีติ สุขํ เสติ*

ถ้าเราปฏิบัติได้เราก็จะมีปีติมีความสุขโดยไม่เกี่ยวกับใครๆเลย ไม่ต้องไปเห็นอะไรไม่ต้องไปฟังอะไร

ไม่ต้องไปดมกลิ่นอะไร ไม่ต้องไปกินข้าวปลาอาหารไม่ต้องไปรู้อะไรไม่ต้องไปสัมผัสอะไรแต่ใจเรารู้้อยู่เนี่ยอยู่ป่าอยู่เขาไม่ต้องไปพูดกับใครเป็นปีๆเราก็อยู่ของเราได้

เนี่ยถ้าเราไม่เคยฝึกไม่เคยหัดนี่อกจะแตกอยู่ไม่ได้ แถมกลัวฝึกกลัวเสียปรุงแต่ง!

ผีจะหลอกเสื่อจะกินเราอีกอะไรต่อมิอะไรมากมายกายกองโรคภัยก็จะเบียดเบียนเนี่ย ขึ้นไปบ้าง

ร้อนไปบ้าง หนาวไปบ้าง อาหารก็ได้กินบ้างไม่ได้กินบ้าง ถ้ากลัวตายมันมีหวังตายจริงๆ ต้องสละตายเลย ต้องคิด! ตายเป็นตายต้องทำให้ได้ต้องปฏิบัติให้ได้แน่ๆ ทำไมจึงต้องปฏิบัติให้ได้?

ก็เพราะเรารู้ถึงประโยชน์ของมันว่ามีค่าสูงมากแล้วเราก็ต้องอดกลั้นอดทนว่าเราต้องมีคุณธรรมประจำใจคือขันติโสรัจจะเนี่ย เป็นคุณธรรมประจำใจไว้เลย ถือเป็นอุดมคติที่เราจะต้องปฏิบัติต้องมี

เราจะปรารถนาอะไรเราก็ต้องทนรอคอยได้

ไม่ใช่ว่าเราเนี่ยเห็นช่องทางอะไรขึ้นมาได้แต่เราไม่รู้จักการอดทนไม่เก็บหอมรอมริบคิดแต่จะกู่เข็มาอย่างเดียวนั้นมันก็จะละลายหมด

เพราะอะไร? เพราะกรรมเก่ายังไม่ได้ใช้มันก็จะละลายไปหมดเพราะกรรมวิบากกรรมมันมีอยู่มันก็มีสิ่งที่เราควรที่จะกินดีอยู่ดีมีความสุข คนที่จะอยู่ดีมีความสุขได้ก็ต้องเป็นผู้มีบุญมีวาสนาที่สั่งสมมาดีแล้ว

เหมือนคนทางโลกนี้แหละที่เขาเกิดมาในชาติในตระกูลมีทรัพย์สินสมบัติ เขาเกิดมาในคนทุกข์คนยาก

แต่ถ้าเราปฏิบัติเข้าถึงธรรมแล้วไม่มีทั้งคนรวยคนจนทั้งสุขทั้งทุกข์ว่างหมดเลยต้องว่าอย่างนี้อยู่ที่ไหนก็เป็นสุขยืนดินนั่งนอนก็เป็นสุข อยู่ป่าอยู่เขาอยู่ที่ไหนอยู่ในทะเลก็ไม่กลัวตายไอ้หลามจะกินทำให้ว่างแล้ว

เมื่อใจว่างแล้วไอ้หลามก็ไม่มี

อยู่ในป่าคนเดียวเสียก็ไม่มีจิตว่างนึกว่าตายก็หมดหมดเวรสิ้นกรรมกันแค่นั้นนี่ต้องมีความเข้มแข็งอดทนเหมือนจิตเป็นเหล็กแข็งเหมือนเหล็กเพชรนะทนร้อนทนหนาวทนฝนทนได้ทุกฤดูกาล ทนไม่ไหวก็ให้มันตายไปซะ เตือนใจตัวเองว่าเราอ่อนแอเกินไป ไม่ทนต่อทุกข์ไม่ทนต่อความยากลำบาก เรายังต้องคิดให้กำลังใจตัวเองเพื่อปลอบขวัญกำลังใจให้เข้มแข็งอดทน ธรรมใดๆก็อาศัยเนี่ย เมื่อเราอดทนได้แล้วมันก็อุเบกขาได้แล้วก็ว่างได้เนี่ยเรามีขันติธรรมเดียวเนี่ยเรามีขันติธรรมธรรมเดียวเนี่ยส่งผลให้เรานั้นนะเข้าถึงธรรมหลายๆอย่างได้ อดทนทำทานก็ทำให้มีทาน อดทนรักษาศีลก็ทำให้มีศีล อดทนให้ประพฤตินอกซั่มมะได้ก็ประพฤตินอกซั่มมะ อดทนใช้ปัญญาทำให้มีเหตุผลมีปัญญา ทำความเพียรเรามีขันติอดทนได้ก็ทำให้เรามีวิริยะความเพียรเนี่ยเราทนอะไรไม่ได้เราก็จะทนได้ทุกสภาวะ เมื่อเราอดทนได้ทุกสภาวะแล้วเนี่ย เราก็จะรู้ว่าโอ้! เรามีความจริงใจ

จริงใจประพฤตินอกซั่มมะกับขันติโสร็จจะแล้วก็ทำให้เรานั้นนะมีสัจจะ สัจจะกับความจริงใจที่เราปฏิบัติเกิดขึ้นด้วยความอดทนความจริงใจอันนี้ ถ้าเราทนอะไรไม่ได้เดี๋ยวก็สัจจะก็ไม่มีการละลายหมด ธรรมใดๆก็หายหมด เพราะเราไม่มีขันติ ขันติจึงเป็นรากธรรม

รากเหง้าแห่งธรรมที่แข็งแรงที่สุดเนี่ยอดทนเนี่ย ถ้าไม่มีความอดทนซะแล้วอย่างเดียวยแพ้วหมด จะอธิษฐานปรารถนาอะไรถ้าไม่มีความอดทนที่ปรารถนาไว้ก็ล้มเหลว

เมตตารักใคร่ไม่มีขันติอดทนก็พังหมดเป็นความโกรธความเกลียดกันอีกเห็นมัย

อุเบกขาถ้าเราไม่อดทนก็ว่างเฉยไม่ได้ เห็นมัยเนี่ยขันตินี้จึงเป็นธรรมที่สูงสุดธรรมอันทำให้งาม ธรรมอันทำให้เจริญรุ่งเรือง เราจะได้รู้ว่าเออ! ความหมายแม้ขันติอย่างเดียวก็นำให้เข้าถึงนิพพานเลย อดทนจนเข้านิพพานเลย

เราก็จะเห็นว่าเนี่ยที่พระพุทธเจ้าว่าบาทหนึ่งคาถาหนึ่งก็เป็นนิยานิกรรมนำสัตว์ให้พ้นจากทุกข์เนี่ย ถ้าเราจะเอามาเป็นข้อปฏิบัติเนี่ย

ตาเราเห็นรูปก็อดทนไว้ไม่ให้รูปมากระทบใจอย่าให้ใจไปกระทบจิตติดอยู่ในรูปนั้น

เนี่ยเสียงก็เหมือนกันเราอดทนไว้ไม่ให้เสียงนั้นมากระทบใจเรา

กลิ่นก็เหมือนกันเราอดทนไว้ไม่ให้กลิ่นมากระทบใจเรา รสเปรี้ยว หวาน มัน เค็ม เผ็ด เผื่อน ผาด ขม จืดก็อดทนไว้ไม่ให้มากระทบใจเรา ใจคำว่าไม่ให้กระทบใจเราก็คือว่ามันจะได้ว่างไปทั้งหมด

ทั้งรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส แต่เนี่ยเป็นอุบายของพระพุทธเจ้ามีมากมาย กิเลส๑๕๐๐

ตัณหา๑๐๘เนี่ยพระธรรมของพระพุทธเจ้ามีถึง๘๔๐๐๐พระธรรมขันธเนี่ยชนะกันตั้งแต่

ถ้าใครไม่รู้ก็นึกว่าประมาทว่างหมดคงจะซื่อซื่ออะไรต่อมิอะไรคิดอะไรปรุงแต่งไปแต่ว่าไม่ทำความเข้าใจ

ทั้งที่ตัวเองก็อยู่กับความว่างตลอดเวลาแต่ก็ไม่รู้ว่างจากที่โน้นว่างจากที่นี่ ว่างจากบ้านไปอยู่ในนตลาค

ว่างจากตลาดกลับบ้านเนี่ยมันก็ว่าง

แต่ก็ดูความว่างไปเอาจิตเราทำความเข้าใจกับความว่างที่เราเห็นแล้วเราก็จะอบรมซึ่งความว่างเอาไว้

คือรู้ว่าง

เมื่อเราอดทนได้แล้วใช้ความรู้ที่เข้าไปรู้อย่างอื่นมันก็ทำให้รู้ว่างเนี่ยเพราะฉะนั้นดับตัวผู้รู้ก็คือนิโรธะความ

ดับก็คือดับแล้วว่างเนี่ยเป็นการฝึกหัดวอร์มอัพพระนิพพานด้วยต้องปฏิบัติตามแบบนี้

แล้วเราก็จะเข้าใจว่าเออ!

ไม่ยากเลยเนี่ยที่ฟังมานี้ไม่มีอะไรยากเลยเพราะเราอยู่กับความว่างตลอดเพราะเราไม่รู้เองแล้วเราไม่มีควมตั้งใจมันแล้วก็ไม่มีขั้นตอนดกกลั่นอดทนไม่มีความสงบเสงี่ยมที่จะประพฤติปฏิบัติไม่ต้องกระโดดกระตากให้ใครรู้เลยเพราะเป็นการปฏิบัติทางจิต

ถ้าเราไม่พูดออกมาไม่มีใครรู้เรื่องเพราะปฏิบัติทางใจไม่มีใครรู้เรื่องด้วยเห็นเราเงิบเราสงบแต่เขาไม่รู้ว่าเราเงิบสงบเพราะอะไร?

เนี่ยเขาเห็นเขารู้ถ้าเขาถามเราก็บอกได้ว่าเธอต้องการสงบไหม? นั่นนะถ้าสงบต้องทำแบบนี้เนี่ยไม่ต้องไปหวังไม่ต้องตระหนี่ธรรม ตระหนี่โอวาท ตระหนี่ลาภ ตระหนี่ตระกูล

ตระหนี่ทรัพย์สินสมบัติเยอะแยะเลยตระหนี่หวงแหวน

แต่เรารู้แล้วเราไม่ตระหนี่ธรรมนำของพระพุทธรูปเจ้ามาแจกแจงมาชี้ให้เห็นว่าไอ้!

พระองค์ทรงพระมหากรุณาธิคุณสูงสุด ทรงพระปัญญาธิคุณพระบริสุทธิคุณ คือว่างจากทั้งปัญญาว่างจากพระกรุณาด้วยต้องว่าอย่างนี้

เพราะอาศัยความว่างบริสุทธิ์ของพระองค์นั้นแหละจึงทำให้จิตว่างได้คือปัญญาธิคุณก็คือว่างจากเหตุผลแล้ว เพราะพระองค์ตรัสรู้แล้วเข้าใจแล้วพระองค์ไม่ต้องใช้เหตุผลอีกเพราะอะไรจึงไม่ใช้เหตุผล?

เพราะรู้ง่ายเข้าเร็ว เนี่ยรู้ได้โดยไม่ต้องกำหนดจิต ไม่มีใครรู้ตรงนี้เนี่ยเพราะรู้มาแล้วอย่างชำนาญ

เพราะฝึกหัดอดกลั่นอดทนจนได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า มีความเข้มแข็งอดทนทนทานหาญกล้าถึงตายก็ไม่เสียดายชีวิตอีก

เพราะฉะนั้นเราก็เหมือนกันเราเป็นศิษย์พระตถาคตเราก็ต้องฝึกหัดตัดนิสัยให้ได้ต้องทำให้ได้

ถ้าเราทำได้แล้วมันเนาะ เขาเรียกว่าพระพุทธเจ้าบอกว่าให้สละสุขพอประมาณเพื่อประโยชน์สุขไพบุลย์ประโยชน์สุขทางโลกนะเป็นของไม่ยั่งยืนเดี๋ยวๆตัวๆเดี๋ยวก็หมดไปเพราะอะไร? เพราะเดี๋ยวก็แก่ไปบ้างเจ็บไปบ้างตายไปบ้างมันบั่นทอนสังขารร่างกายและจิตใจด้วย

แต่ความสุขทางธรรมเป็นของยั่งยืนเพื่อพระนิพพานตายแล้วไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดอีกเนี่ยเราต้องทำความเข้าใจตรงนี้ว่าเราจะแสวงหาสุขพอประมาณหรือเราจะแสวงหาสุขไพบุลย์

เนี่ยสุขไพบุลย์ก็คือไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิด เราก็ควรทำฝึกจิตเราให้ว่าง ทั้งดีทั้งไม่ดี

เหมือนคนดีคนไม่ดีก็ต้องให้ว่างเหมือนกันเราก็รู้คนนี่ดีคนนั้นไม่ดีอะไร แต่ไม่ใช่ตัวเราไปยุ่งกับเขาทำไม

เราก็ทำจิตให้ว่างต่อไป ไม่ต้องสนใจความดีและไม่ดีของเขา เพราะนั่นเขาฝึกแต่ความไม่ดีมา

คนไหนฝึกดีมาก็มีความสุขแล้วเขาสมควรแก่ฐานะความเป็นอยู่ที่เขาฝึกดีมาเขาก็ย่อมได้รับผลดีคือความสงบสุขเป็นสุขไม่มีใครไปยุ่งกับเขาได้ เราจะต้องฝึกหัดตัดนิสัยตัวเองให้ได้

กล่อมเกลารู้จักฝึกหัดเอาไว้ทุกวันเลยวอร์มอัพไว้ทุกวันนี้เนาะเหมือนคนที่เขาจะชิงตำแหน่งจะชกมวยหรือเล่นกีฬาชนิดไหนจะได้มันเบอร์ด่วนหรือเหรียญทองต้องฝึกมาดีแล้วทั้งหมด

เราต้องการพระนิพพานนั่นนะสูงกว่าเหรียญทองอีก เพราะฉะนั้นเราต้องมีขั้นตอนมากกว่าใครๆ

ใครเขาอดทนแค่นี้ เราต้องอดทนให้มากกว่าเขา แล้วเราก็จะทำได้ทุกอย่างเราไม่ต้องวิตกกังวล

เพราะอะไร? เพราะเรารู้แล้ว

ทำไมจึงรู้? ได้ยินได้ฟังพระอาจารย์แนะนำสั่งสอนแล้วเห็นว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้อง
 คำว่าถูกต้องคือตรงต่อพระนิพพานเนี่ยถูกพระนิพพาน นิพพานัง ปรมัง
 สุขังเนี่ยเพราะอาศัยนิรามิสสุขว่างแล้วก็จิตเราก็มีความสุขแล้วเพราะเราไม่มีวิตกวิจารณ์สังขารไม่ปรุงแต่งเนี่ย
 เขาเรียกนิรามิสสุขสุขในปัจจุบันไม่ต้องรอตายแล้วสุข ส่วนนิพพานัง ปรมัง
 สุขุญฺญังเนี่ยเราก็อ้างไปจนตายเลย ทีนี้เข้าไปเผาไปจี๋ไปฝังแล้วก็นิพพานัง ปรมัง
 สุขุญฺญังแน่นอนทั้งจิตและวิญญาณก็ดับไปด้วยกัน ว่างไปหมดเลย ว่างทั้งสรรพสิ่ง
 ที่ว่าเรารู้ว่าสรรพสิ่งเป็นสมมุติเมื่อเราว่างเราไม่ยึดติดในสมมุติจิตเราก็วิมุตติ
 เวลาเรานิพพานเราก็อ้างทั้งสมมุติและวิมุตติอีกเนี่ยเราต้องรู้อย่างนี้
 เมื่อเรารู้เราเข้าใจแล้วเราก็เป็นผู้มีความสุขถาวรแล้ว อยู่ก็เป็นสุขตายหรือนิพพานก็เป็นสุขมากขึ้น
 ว่างหมดเนี่ยต้องทำความคือเมื่อเรารู้ผลแน่นอนแบบนี้แล้วเราจะไปชี้เกี้ยวชี้คร้านทำอะไร?
 เราก็กดออกถั่นอดทนปฏิบัติ เราก็ก่อนหน้าที่ของเราไป เพราะเราต้องเลี้ยงตัวเลี้ยงครอบครัวก็ทำไป
 แต่ว่าเลิกหน้าที่เสรีจหน้าที เราก็ก่อนหน้าที่ของเราทำจิตให้ว่าง ไม่ยึดติดในหน้าที่อะไร
 มีเพื่อนฝูงอะไรจะชักชวนไปเที่ยวไหนก็บอกน้อยๆ น้อยๆ (หัวเราะ) บอกเที่ยวมาพอแล้ว
 อายุปูนนี้แล้วไปมาหมดแล้วประเทศนั้นประเทศนี้จังหวัดนั้นจังหวัดนี้เราก็ก่อนมาหมดแล้วเราไปรู้เห็นครั้งเตี
 ยวมากก็พอแล้ว
 เหมือนกับอาตมาไปอินเดียมาครั้งเดียวก็พอแล้วที่เขานิมนต์ให้ไปอีกก็ไม่อยากไปเพราะรู้แล้ว เข้าใจแล้ว
 ซึมซับเลยไปแล้วก็ยังทำความคุ้นเคยยังนึกถึงทุกวันเลยถวายเป็นเนี่ยที่ประสูตร ตรัสรู้
 ปรีนิพพานให้นึกแล้วเห็นภาพเลยว่าพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า
 พระอรหันต์เจ้าเราก็ก่อนมีพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ก็เหมือนมีนิพพานเป็นอารมณ์เหมือนกันเนี่ยพอเรานึกถึงพร
 ะพุทธเจ้าเนี่ยอารมณ์ทางอื่นก็ไม่มี
 เนี่ยก่อนนี้พระอาจารย์สอนพุทธานุสติก็มีฐานเนี่ยเมื่อเราฟังพระพุทธเจ้าแล้วเรามองสัตว์มองคนมองด้
 นไม้แล้วเอาพระพุทธเจ้าไปติดไว้ให้หมด
 นึกถึงพ่อถึงแม่ก็เอาพระพุทธเจ้าก็เอาไว้ที่ศีรษะของให้พระพุทธเจ้าคุ้มครองพ่อเราด้วยคุ้มครองแม่เราด้วย
 คุ้มครองพี่เราด้วยน้องเราด้วยนึกถึงคนไหนก็เอาพระพุทธเจ้านั้นเนี่ยไปติดไว้ให้หมดเลย
 เวลาเราโกรธเกลียดเคียดแค้นชิงชังก็กลัวไปถูกพระพุทธเจ้าจะได้มีอิริยาบถตั้งปะขึ้นมาเนี่ยพุทธานุสติของ
 อาตมาเนี่ยไม่เหมือนใครหรอก อาตมาเนี่ย มีความรู้ความชำนาญในการประพฤติปฏิบัติยืน เดิน นั่ง
 นอนอาตมาก็พยายามฝึกหัดอบรม แล้วก็ไม่พูดกับใครด้วย อาตมาเนี่ยไม่เคยสนใจใครเลย
 ฉันทเสรีจก็กลับแล้วยืน เดิน นั่ง
 นอนแล้วก็เขียนบันทึกธรรมะพิจารณาธรรมเพื่อเอาความรู้ต่างๆที่แท้จริงเอาพระพุทธโฆสาวาทนั้นนะมาเตือน
 มาสอนลูกศิษย์ทั้งหลายเนี่ย
 ใครได้รับการได้ยินได้ฟังไปแล้วเนี่ยก็จะเป็นประโยชน์แก่เขาคนนั้นเพราะเราไม่ได้มุ่งมาดปรารถนาอย่างอื่
 น
 เราต้องการให้ทุกคนรู้คือรู้ธรรมทำไมจึงต้องปรารถนาอย่างนั้น? เพราะเป็นจิตเจตนาของพระพุทธเจ้าทุกๆ

ระองค์สร้างบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมีเพื่อชนถ่ายสัตว์ให้พ้นจากทุกข์เข้าสู่พระนิพพาน
 เมื่อเรารู้ธรรมเห็นธรรมเข้าใจในธรรมแล้ว เราก็จะได้ทำกตัญญูตอบแทนพระคุณพระพุทธเจ้า
 เพราะฉะนั้นทุกอย่างเนี่ยถ้าเรารู้เข้าใจแล้วไม่มีอะไรยาก
 ที่มันยากเพราะเราไม่รู้ไม่เคยได้ยินได้ฟังไม่เคยศึกษาไม่เคยเล่าเรียนหรือไม่ได้อบรมฝึกหัด
 มันจึงเป็นการยากสำหรับคนหมดโอกาสที่จะเรียนเหมือนคนที่ยากเรียนแต่ไม่มีทุนเรียนเห็นมัย
 เรามีโอกาสได้เรียนแล้วเหมือนกับเราได้ยินได้ฟังเนี่ยแสดงว่าเรามีบุญ
 เรามีฐานะได้ยินได้ฟังแล้วเราได้ศึกษาเล่าเรียนได้เป็นวิชาที่ทางโลกไม่มี
 ทางโลกไม่มีสอนแบบนี้เพราะเขากลัวจะไม่มีกินไม่มีใช้
 เนี่ยเพราะฉะนั้นเรารู้แบบนี้เราก็จะได้ทำจิตของเรานั้นแหละให้เข้มแข็งอดทน เพื่อการเรียนการศึกษา
 การที่จะรู้เข้าใจเร็ว ทำยังงัยจึงจะรู้เข้าใจเร็ว? เราก็ต้องทำจิตให้ว่างนั้นแหละ เมื่อจิตเราว่างแล้ว
 เราก็จะรู้เข้าใจเร็วรู้แล้วก็จะผ่านไปเลยรู้แล้วก็จะไปเลยรู้แล้วก็วิมุตติหลุดพ้นไปในขณะจิตเดียวนั้นแหละ
 ละครักว่ายากหรือ? ไม่ยากเห็นมัยวิมุตติก็รู้หลุดพ้นจากรูป หลุดพ้นจากเสียง หลุดพ้นจากกลิ่น
 หลุดพ้นจากรส หลุดพ้นจากสัมผัส หลุดพ้นจากกรรมารมณณ์เนี่ยอยู่บ้านก็หลุดพ้นได้
 ไม่ต้องมาอยู่ป่าหลุดพ้นจากบ้าน บางคนกลัวตายอีก
 หลอนคนนั้นเป็นห่วงคนนี้จะอะไรสร้างภาพมาหลอกตัวเองให้กลัวนั้นกลัวนี้วิตกกังวลไป
 สังขารปรุงแต่งไปทำให้เพี้ยนให้บ้าได้
 แต่ความจริงแล้วเนี่ยเป็นอย่างเนี่ยที่พระพุทธเจ้าสอนให้ฝึกหัดจะได้รู้เป็นปัจเจกตั้งเหมือนพระองค์บอกว่า
 อตุตฺ หนิอตุโน นาโถตนเป็นที่พึ่งของตนเราต้องทำได้ด้วยตัวเอง ไม่ต้องหวังพึ่งคนอื่น
 ถ้าเรามัวหวังพึ่งคนนั้นคนนี้เขามีงานประจำของเราแล้วเขาไม่ทำเขาทำไม่ได้เราก็อดเหมือนกับว่าเราทำ
 อาหารไม่เป็นก็จะได้กินทำงานไม่เป็นก็ไม่มีใครจ้างอีกเนี่ยทุกอย่างมันต้องเรียนรู้อีกที่รู้เข้าใจเร็วก็คือ
 เราต้องทำเป็นปกติหรือทำเป็นประจำให้มีความชำนาญในงานนั้นๆ
 แต่ถ้าเรามีความชำนาญในจิตคือทำจิตให้ว่างยิ่งวิเศษเลยไม่มีทุกข์แน่นอน
 ขณะจิตเดียวยอมเป็นไปพลันเลยหายหมดว่างหมดขณะจิตเดียวเห็นมัยไม่ต้องเสียเงินเสียทองไม่ต้องเป็น
 ทุกข์กับบอถ้อยเลย คำว่ากับบอถ้อยก็คืออริยาบถจะกลับนั่ง ยืน
 นอนอะไรก็ไม่มีทุกข์จิตเราว่างแต่ไอนั้นมันเป็นอกัปภิกิริยาทางกายภายนอกแต่จิตของเราตั้งมั่นอยู่
 เนี่ยเขาเรียกสมาธิความตั้งใจมั่นเป็นอย่างนี้
 ถึงกายาเกิดเวทนาเพราะเป็นโรคภัยไข้เจ็บแต่จิตที่รู้ความจริงแล้วเวทนาไม่สามารถครอบงำใจได้จิตเราว่าง
 แล้วเพราะอะไรจึงว่าเวทนาไม่ครอบงำกายไม่ครอบงำจิต? เพราะสังขารร่างกายที่เราอาศัยพ่อแม่
 แม่เกิดมาเนี่ยเคยไปทำร้ายไปรังแกไปฆ่าสัตว์ลักทรัพย์ไปประพฤติผิดในกาม มุสา
 กินเหล้าเมายาไว้สร้างกรรมทำบาปไว้ด้วยกายบ้าง ด้วยวาจาบ้าง
 นั้นแหละที่เนี่ยใจของเราเนี่ยที่เราไปทำไว้ที่เรารู้เหตุผลที่ถูกต้องแล้วเราว่างแล้วสังขารร่างกายนี้ไปทำกรรม
 ไว้มันก็ต้องไปรับผลกรรมเพราะไอ้เวรกรรมหรือคนที่เราไปทำร้ายเขามันฆ่าใจเราไม่ได้ ถ้าฆ่าใจเขาได้
 ต้องให้มันว่างไปให้หมดเลยให้มันตายไปให้หมดคำว่าให้มันตายให้หมดก็คือตายซะก่อนตายนั้นนะฆ่าใจเรา

า ทำอุบายในใจว่าคนตายแล้วไม่สนใจรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ
 นอนเฉยๆคอยเวลาเนาเปื่อยผุพังไปเนี่ยคนตาย
 เขาเอาหนังไปให้ดูไปฉายลิกเกอร์ว่าจะไรต่อมิอะไรให้ไปดูกันนะความจริงเขาก็ให้ไปดูคนตายนั่นแหละ
 พวกเจ็งอย่าได้ประมาท ที่โบรำโราณเขาออกไปดูละครให้ย่อนดูตัวเนี่ยดูหนังดูละครแล้วก็ให้ย่อนดูตัวเรา
 ตัวเราต้องแก้ต้องเจ็บต้องตายเนี่ย
 เหมือนกับมีศพคนตายเป็นพยานเอาไว้เนี่ยก่อนที่มันยังไม่ตายมันก็ไปดูมาก่อนแล้วแต่มีความประมาทไม่
 ได้คิดไม่ได้นึกคิดว่าตัวเองก็ต้องตายก็ต้องมานอนอยู่ในโรงนั้นถึงเขาเอาน้ำอบน้ำปรุงอะไรไปใส่เพื่อให้
 อมมันก็ไม่หอมหรือเพราะกลิ่นเน่ามันมากกว่ากลิ่นหอม
 นั่นนะทั้งกลิ่นหอมกลิ่นเหม็นมันก็อยู่ด้วยกันนั่นแหละ เราก็ปลงตัวเองหัดปลงตัวเอง
 แล้วเราก็จะได้ไม่ทุกข์กับกลิ่นทั้งหลายเนี่ยเพราะทุกคนนะพ่อแม่ปู่ย่าตายายก็ล้วนแล้วแต่ตายไปแล้วทั้งนี้
 น แต่เลือดเนื้อหนึ่งสังขารชีวิตที่เราอยู่เนี่ยมีส่วนของเขาอยู่
 พ่อแม่เขาปู่ย่าไม่มีพ่อแม่มาตายายเขาไม่มีแม่เรามาเราก็คงไม่ได้เกิดหรือ
 เพราะฉะนั้นเรารู้อย่างนี้แล้วเราก็จะได้ว่าเนี่ยสมบัติผีหรือคนตายเนี่ยอยู่ที่เราเนี่ย
 เป็นธาตุหรือจะเป็นสิ่งของหรือจะเป็นอะไรก็ตาม สมบัติคนตายทั้งหมดเลย
 แก้วแหวนเงินทองอะไรทุกอย่างเนี่ย ผ่านยุคผ่านสมัยมามากมาย ที่ไรที่นาทรัพย์สินสมบัติอะไร
 สมบัติคนตายเขาทิ้งไว้ทั้งนั้นเลยเจ้าของหาไม่มีแล้ว
 แล้วเราไปตีใจเสียใจกับทรัพย์สินบัตินั้นมันโง่หรือมันฉลาด? นั่นนะเราต้องหัดปลงไว้บ้าง
 เรากลัวผีก็อย่าไปเอาสมบัติผีมาไว้กับตัวมาคล้องไว้ มาใส่ไว้ มาเก็บไว้แล้วเราก็จะได้ว่าเออ!
 สมบัติบ้า(หัวเราะ)ที่เราเอามาคล้องทำอะไรต่อมิอะไรเนี่ย บางคนก็ปลงวางว่าเอ๊ะ! สมบัติบ้ากูบ้าไปแล้ว
 กูเพี้ยนไปแล้ว กูวิปริตไปแล้ว ไปเอาของคนตายมาเห็นมัย คนตีๆเขาไม่เอากันหรือ
 แสดงว่าพวกนี้ไปเอาของคนตายมา คนเพี้ยน
 คนวิปริตหรือคนบ้าแต่เราอย่าไปพูดไปนะเดี๋ยวเขาจะตำเรา(หัวเราะ)แต่เราต้องทำอุบายอย่างนี้เพื่อสอนตัว
 เราเองแล้วเราก็ไม่น้อยเนื้อต่ำใจ ถึงแม้เราไม่มีแขนอย่างเขาเราก็ไม่เดือดร้อน
 เพราะอะไร? เพราะเรารู้สมบัติผีสมบัติบ้า
 ที่เขามาใส่มาทำโชว์กันนั่นนะคนบ้าทั้งนั้นไม่ปกตินี้กว่าสวยงาม แต่ไอ้ความสวยงามก็ไม่จริงยั่งยืน
 กลายเป็นคนแก่ คนเจ็บ คนตายหมด
 เมื่อมันเป็นอย่างนี้เราก็จะไม่เดือดร้อนเลยอยู่ในป่าในเขาอยู่ที่ไหนก็ชั่ง
 พอกินอิ่มมือไปมีหรือตายไปวันๆมันก็พอแล้ว เนี่ยใช้ปัญญาอย่างนี้ คิดอย่างนี้
 ให้มาสอนใจเราอบรมใจเราทำให้จิตเรานั้นว่างเปล่า ถึงอยู่ด้วยกันก็ไม่รู้ว่าใครทิงใคร(หัวเราะ)เพราะอาศัย
 ถ้าเราไปบอกโมโหโกรธาอย่างสมมุติว่าสามีภรรยาเนี่ย ไปโกรธาไปเกลียดเขาอย่างนี้ เขาก็จะอาละวาดเอา
 แต่ถ้าเราทำจิตของเราว่างแล้ว แสดงว่าเขาโดนทิ้งไปแล้วแต่เขาไม่รู้ตัว เขาก็ไม่มาอาละวาดใส่เราเห็นไหม
 แต่ถ้าเราไปบอกเขาว่าฉันทิ้งเธอนะได้เรื่องเลยตามล้างตาอาละวาดแล้วจะไปอยู่ที่ไหนมันก็ตามไป
 ไปเช่นฆ่าทำร้ายรังแกลั่นแกล้งสารพัด แต่เมื่อเราใจว่างแล้วเราก็ทิ้งเขาโดยที่เราไม่รู้ตัวเนี่ย

เราก็ปลงวางไปเนี่ยต้องทำใจแบบนี้

ถึงจะอยู่กับครอบครัวอยู่เป็นสามีมรรยากันก็อยู่กันด้วยความสุขเพราะคนหนึ่งทำจิตให้ว่างได้ทำหน้าที่ที่สมควรทำนั้นนะทำมาหากินเลี้ยงตัวเองเลี้ยงครอบครัวไป แต่จิตเราต้องว่างให้เหลือให้อภัยได้ ไม่ถือสาหาโทษ เพราะเดี๋ยวก็จะแก่กันไปแล้ว จะเจ็บไปแล้วตายไปแล้ว ยังไปหาเรื่องให้ตายเร็วทำไม? นะมาตรอมใจตาย มาฆ่าตัวตายกันทำไม? เนี่ยที่หนังสือพิมพ์ว่าฆ่ากักรวอะไรต่างๆเนี่ย

ที่อาตมาบอกที่อาตมาพิจารณาว่าระหว่างเดินทั้งวันทั้งคืนกับนั่งทั้งวันทั้งคืนอะไรดีกว่าที่อาตมาพูดไว้ เมื่อวานนี้เนี่ยตอนเนี่ยหนังสือพิมพ์ลงแล้วมันลงข่าวแล้ว

ไอ้คนที่ไปออกกำลังกายกับตายเร็วอีก(หัวเราะ)เนี่ยแต่ถ้าสู้คน นั่ง

นอนเนี่ยเนี่ยที่อยู่หนังสือพิมพ์วันเนี่ยที่มันมาเนี่ยที่

อาตมาพูดเมื่อวานวันนี้มันออกข่าวมาแล้วเห็นมียุทธทำถูก อาตมามีความมั่นใจในตนเอง

เพราะอาตมาฝึกหัดมาดีแล้วต้องว่าอย่างนี้ ฝึกหัดอดกลั้นอดทนมาดีแล้ว

แล้วก็มาแยกแยะเลยว่าระหว่างเดินทั้งคืนกับนั่งทั้งคืนเนี่ยอะไรดีกว่ากัน ที่พูดไปเมื่อวานนี้

เดินจงกลมทั้งคืนแผ่นดินสั่นเป็นศอก แต่มันก็เหนื่อยไปทำให้ธาตุขันธ์ถูกเผาผลาญไป

ทำให้เหงื่อออกบ้างอะไรต่อมิอะไรทำให้หิวกระหายก็ได้ แต่ถ้าเรานั่งทั้งวันทั้งคืนเนี่ยไม่สึกหรอเลย

เพราะไม่ต้องสัมผัสผัสกับลม ลมร้อน

ลมเย็นหรืออากาศอะไรเนี่ยเนี่ยใครอยากรู้เดี๋ยวไปอ่านหนังสือพิมพ์ตามที่อาตมาพูดไว้เมื่อวานเนี่ยวันนี้มันออกข่าวแล้วพวกนักวิทยาศาสตร์มันพิสูจน์กัน เพราะฉะนั้นโยมมีอะไรจะถามก็ถามได้แล้วตอนนี้...

ชนะชัย เมฆา ผู้ถอดความและจัดพิมพ์

วันพุธที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เวลา ๑๙.๔๘ น.